

CENTRALT KOORDINEREDE LABORATORIEPROJEKTER SLUTRAPPORT

RAPPORT OM KONTROLPROJEKT FOR SALMONELLA- KONTROL AF FODER 2013

Sagsnummer: 2012-28-64-00407

BAGGRUND OG FORMÅL

Fødevarestyrelsen udfører kontrol af foder og fodervirksomheder for Salmonella. Kontrollen af foder er primært rettet mod fodermidler, der udleveres uden varmebehandling til slutbrugere. Derudover er der blevet udtaget hygiejneprøver på fodervirksomhederne.

Fødevarestyrelsen har gennem de seneste 3 år endvidere udtaget hygiejneprøver fra fodersystemer på landbrug, der selv blander foder til svin.

BAGGRUND

Fødevarestyrelsens Salmonella-kontrol på fodervirksomheder er siden 2006 blevet væsentligt reduceret i takt med Foderhygiejneforordningens (183/2005) implementering og gennem de senere år er det hovedsagelig virksomhederne selv, der udtager prøver til Salmonella-analyse.

Salmonella-kontrollen af fjerkræfoder er siden 2010 blevet varetaget egenhændigt af fjerkræfoderproducenterne ifølge kravene i regelsættet for ”God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder”.

Kontrolresultaterne i denne rapport omfatter ikke prøvetagning af foder omfattet af reglerne for animalske biprodukter.

METODE

Prøverne blev analyseret kvalitativt for Salmonella i 25 g prøvemateriale med en af Fødevarestyrelsens akkrediterede metoder til foder. Udvalgte isolater er blevet undersøgt for forekomst af antibiotikaresistens ved MIC-test.

Prøverne er udtaget på den ordinære foderkontrol. På fodervirksomheder er prøverne udtaget af Fødevarestyrelsens tilsynsførende og på landbrugsbedrifter af NaturErhvervsstyrelsens kontrollører.

Foderprøverne er blevet udtaget repræsentativt af afgrænsede partier.

Hygiejneprøverne er blevet udtaget i miljøet på produktionsudstyr- eller faciliteter. Det er støv, der kan skrubes af steder i miljøet, hvor der er risiko for at finde Salmonella. Prøverne blev udtaget på ”ren” respektive ”uren” side. Prøver, der blev udtaget på ”ren” side, er udtaget på den del af virksomheden, som skal være fri for Salmonella (f.eks. efter varmebehandling). Prøver udtaget på ”uren” side, er prøver udtaget på steder, hvor der eks. håndteres og udleveres råvarer, der kan være kontamineret med Salmonella.

RESULTATER

Forekomsten af Salmonella er generelt lav i den officielle kontrol. I 2013 var det kun i 5% af virksomhederne, hvor der blev påvist Salmonella 1-3 gange.

Nedenstående tabel viser udviklingen i prøveomfang og fund af Salmonella gennem de seneste 4 år. De sidste 3 år har omfanget af den officielle prøvetagning været på det samme niveau.

År	Antal prøver udtaget	Antal virksomheder prøvetaget	Antal positive virksomheder	% positive virksomheder
2010	938	113	15	13%
2011	407	86	8	9%
2012	416	82	10	12%
2013	421	98	5	5%

Tabel 1. Oversigt over udtagne prøver, prøvetagne fodervirksomheder samt andelen af fodervirksomheder med Salmonella-fund i 2010-2013

Data på fund af Salmonella kan ikke sammenlignes fra år til år, da der ikke er tale om egentlige overvågningsdata i og med, at prøverne er udtaget risikobaseret.

Foderkontrol

Der blev i 2013 prøvetaget og analyseret i alt 99 prøver af fodermidler og foder. Der blev primært udtaget prøver af produkter af soja og raps. Herudover blev der udtaget et færre antal prøver af produkter af ex majs, palme og solsikke.

Der var fund af Salmonella Putten i 2 prøver af rapskager udtaget på samme virksomhed.

Hygiejneprøver

Der blev udtaget i alt 333 hygiejneprøver på 82 fodervirksomheder, oliemøller og mellemhandlere. Der var i alt 7 positive prøver i 5 fodervirksomheder. Prøverne blev udtaget på ”ren” respektive ”uren” side. Fundene er vist i Tabel 2.

Ovenstående tal inkluderer 23 hygiejneprøver, der er udtaget hos 3 fiskemelsproducenter, 3 minkfodercentraler og 7 petfood-producenter. På disse tre virksomhedstyper blev der ikke påvist Salmonella i de udtagne hygiejneprøver.

Serotype	Hvor på virksomhed?	Ren/uren side
Derby	Redler	Ren
Infantis	Udendørs råvarepåslag	Uren

Infantis	Gulvskrab	Ren
Montevideo	Silovæg	Uren
Putten	Udleveringsredler	Ren
Rissen	Skovl på gummiged	Ren
Typhimurium DT41	Udendørs råvarepåslag	Uren

Tabel 2. Fund af Salmonella i hygiejneprøver udtaget på fodervirksomheder

Landbrugskontrol

På 24 landbrug, blev der i 2013 udtaget i alt 72 hygiejneprøver hos hjemmeblandere af svinefoder. Prøverne blev udtaget i siloer, blandere, gulv og påslag i foderlader.

Der var ingen fund af Salmonella.

Undersøgelse af isolater for antibiotikaresistens

Der er lavet resistensbestemmelse på 12 Salmonella-isolater fundet i foderkontrollen i årene 2012 og 2013. Det er isolater af Salmonella Putten, Infantis, Montevideo, Rissen, Tennessee, Typhimurium og Umbilo, der er blevet undersøgt for resistensforekomst. Der blev ikke påvist multi-resistens i nogen af isolaterne. En moderat streptomycin resistens blev påvist i 7 ud af de 12 isolater.

KONKLUSION OG VURDERING

I Fødevarestyrelsens kontrol blev der fundet Salmonella i to partier af rapskage. Derudover var der ingen fund af Salmonella i de undersøgte fodermidler i 2013.

Der blev fundet 2 serotyper af Salmonella i hygiejneprøver udtaget på fodervirksomheder, som Fødevarestyrelsen vurderer som kritiske ift. sundhedsfaren <http://www.foedevarestyrelsen.dk/Dyr/Foder/Uoenskede-stoffer/Sider/Sadan-melder-du-til-Fodevarestyrelsen-at-der-er-sundhedsskadelig-salmonella-i-foder-eller-pa-fodervirksomheder.aspx> Det ene fund var udtaget på ”ren” side i rapskageproduktion. De øvrige to fund var fra prøver udtaget på ”uren side” i udendørsmiljø på fodervirksomheder. I den afgrænsede undersøgelse af forekomst af antibiotikaresistens blev der ikke påvist multiresistens og det var udelukkende en moderat streptomycin resistens, der kunne påvises i nogle af de undersøgte isolater.

Fødevarestyrelsen har nu i 3 år udtaget hygiejneprøver hos hjemmeblandere af svinefoder. Der er igennem de tre år udtaget 157 prøver i 54 svinebesætninger. Der har ikke været fund af Salmonella i hygiejneprøver fra foderproduktionen hos disse hjemmeblandere gennem de tre år.

Omfanget af kontrol og kontrollens resultater afviger ikke væsentligt fra niveauet i de foregående år, hvor forekomsten af Salmonella også var lav.

Charlotte Thrane, Foder- og Fødevarerikkerhed

Sikkerhed, sundhed og kvalitet fra jord til bord